

Recerca

Perfils de consumidors i usos lingüístics en les TIC

Autora

Anna Torrijos López
Secretaria de Política Lingüística

L'article es basa en una explotació específica de l'enquesta sobre Ús social de la llengua a Internet i a les tecnologies de la Informació. Enquesta sobre usos lingüístics i Tecnologia TIC-llengua 2007. És una aproximació a l'ús de la llengua en els diferents equipaments i programaris tecnològics, així com a Internet i a la xarxa, i a les preferències idiomàtiques de la població.

Introducció

Aquest article es basa en una explotació específica de l'enquesta sobre *Ús social de la llengua a Internet i a les tecnologies de la Informació. Enquesta sobre usos lingüístics i Tecnologia TIC-llengua 2007*, promoguda per la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació, sota la coordinació i el disseny de la Fundació Observatori per a la Societat de la Informació de Catalunya (FOBSIC), amb l'execució de l'Institut Apolda i la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística. L'objectiu principal de l'estudi és conèixer l'ús de la llengua en els diferents equipaments i programaris tecnològics, així com a Internet i a la xarxa, i conèixer les preferències idiomàtiques de la població. També s'ha considerat interessant trobar una agrupació de la població segons característiques d'usos de les TIC.

Concretament, les característiques d'aquesta enquesta són:

Univers d'estudi:

Població de 15 anys o més resident a Catalunya, estratificada per àmbits territorials i comarques. Representa un total de 6.007.190 persones, segons les dades del padró municipal del 2005.

Mètode de realització de l'entrevista:

Entrevistes telefòniques assistides amb ordinador mitjançant un equip d'entrevistadors/es amb la formació convenient i amb prou experiència professional.

Mostra:

Un total de 4.509 entrevistes vàlides (submostra inicial aleatòria de 2.800 entrevistes i submostra addicional de 1.709 d'usuaris d'Internet). Aquesta grandària de mostra suposa acceptar un marge d'error del $\pm 1,46\%$ per a les dades globals en el cas de màxima indeterminació ($p=q=50$) per a un nivell de confiança del 95,5 %.

El mostreig és de tipus estratificat, amb afixació no proporcional. Les variables que intervenen en l'estratificació i el control posterior són les comarques, per tal d'aconseguir una representació estadística per àmbit territorial i un mínim d'enquestes per comarques. Els resultats de l'estudi han estat objecte de ponderació per tal d'aconseguir-ne les dimensions reals.

Treball de camp:

El treball de camp s'ha dut a terme entre el 9 de gener i el 2 de febrer de 2007.

Concretament, la investigació TIC-Llengua¹ ha estat dissenyada amb els objectius següents:

- Copsar l'ús de la llengua en els diferents equipaments i programaris tecnològics.
- Observar l'ús de la llengua a Internet i en els diferents àmbits i espais que ofereix la xarxa.
- Conèixer les preferències idiomàtiques de la població de 15 anys o més en els aparells tecnològics que estan al seu abast, així com en programari i en Internet.
- Relacionar aquests usos i aquestes preferències amb les característiques sociolingüístiques de les persones.
- Comparar l'ús de la llengua en les tecnologies, el programari i Internet amb l'ús de la llengua que es fa en altres situacions equivalents en mitjans i tecnologies més tradicionals, com la televisió o la premsa.
- Aportar a les administracions informació útil per al disseny de polítiques de llengua i noves tecnologies, i col·laborar a orientar, així, les polítiques del govern.

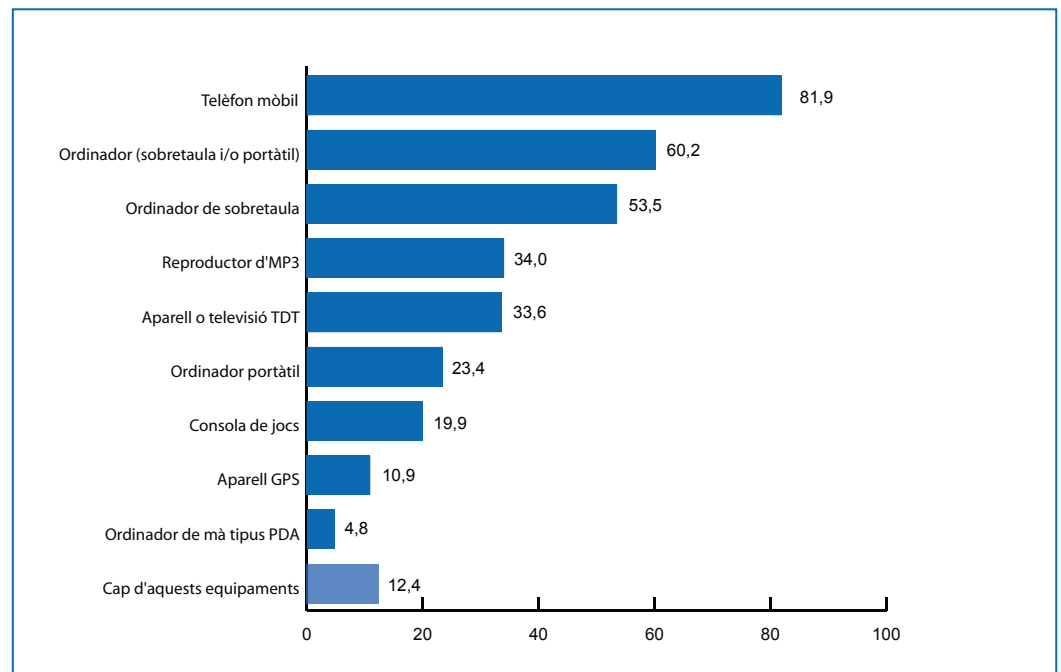
Els dispositius TIC

L'impacte de les TIC en la població catalana

Abans de descriure els usos lingüístics relacionats amb les tecnologies de la informació i la comunicació, cal caracteritzar quin és l'impacte d'aquestes tecnologies en la societat actual. Així doncs, si l'ús de les TIC és majoritari en la societat catalana, els usos lingüístics vinculats a aquestes tecnologies adquireixen un pes i una influència més grans en els usos lingüístics habituals generals de la població.

En primer lloc, cal destacar que hi ha tecnologies que han entrat de manera majoritària en la vida quotidiana dels catalans, com el telèfon mòbil (81,9 %) i l'ordinador (60,2 %). En segon lloc,

Gràfic 1. **Equipaments de la llar disponibles per a l'ús personal.**
Base de les respostes: total població.
Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

1. Formen part de la Comissió Llengua i TIC David de Montserrat, Txell Collado i Marta Torres, de la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació (STSI); Pilar Moreno, del Fobsic, i Joan Solé Camardons i Anna Torrijos, de la Secretaria de Política Lingüística.

més d'un terç de la població té reproductor d'MP3 (34 %) i la mateixa proporció disposa d'aparell o televisió TDT.

Després d'aquestes TIC, vénen les tecnologies que tenen especificitats concretes respecte a públic objectiu: en primer lloc, gairebé el 20 % dels catalans té consola de jocs —aparell vinculat generalment a una franja d'edat— i poc més del 10 % disposa d'aparell GPS —que està lligat a l'ús de vehicle motor. En l'última posició trobem que gairebé el 5 % de persones disposen d'ordinador de butxaca (PDA).

Cal destacar que un 12,4 % de la població resta fora de l'anàlisi dels usos lingüístics a les TIC, perquè no disposa de cap d'aquests dispositius (gràfic 1).

Els usos lingüístics en els dispositius TIC

Quan es parla d'usos lingüístics en les TIC, cal distingir entre dos tipus d'usos:

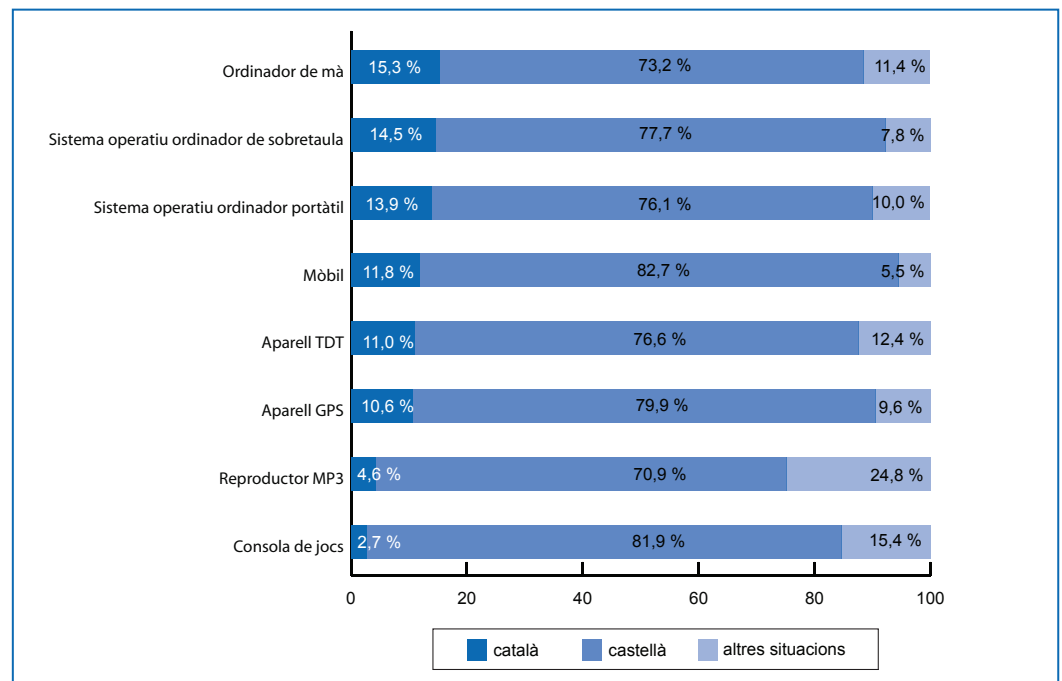
1. La llengua del dispositiu: es refereix a la llengua del menú o sistema operatiu de les aplicacions informàtiques. El que és important, en aquest cas, és que l'elecció d'una llengua o una altra està un funció de la disponibilitat del dispositiu. Les persones només poden usar la llengua que els permet l'aparell.
2. La llengua en què s'usa el dispositiu: es tracta de la llengua en què s'escriu o es parla quan es fa servir el dispositiu. Un exemple seria la llengua en què s'escriuen missatges de text al mòbil o bé la llengua en què es xateja.

La llengua del dispositiu

Pel que fa a l'idioma del menú i del sistema operatiu dels dispositius o equipaments, el primer que cal destacar és que més del 70 % d'usuaris utilitzen el castellà en tots els dispositius.

Tot i això, en funció del percentatge d'usuaris que tenen el català al menú o a la interfície, es poden diferenciar dos grups de dispositius o programaris. El primer grup amb el nombre més alt d'usuaris que té el català com a llengua del menú està format pels sistemes operatius de

Gràfic 2. **En quin idioma té instal·lat el menú o la interfície...** Percentatges. Base de les respostes: usuaris dels dispositius
Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

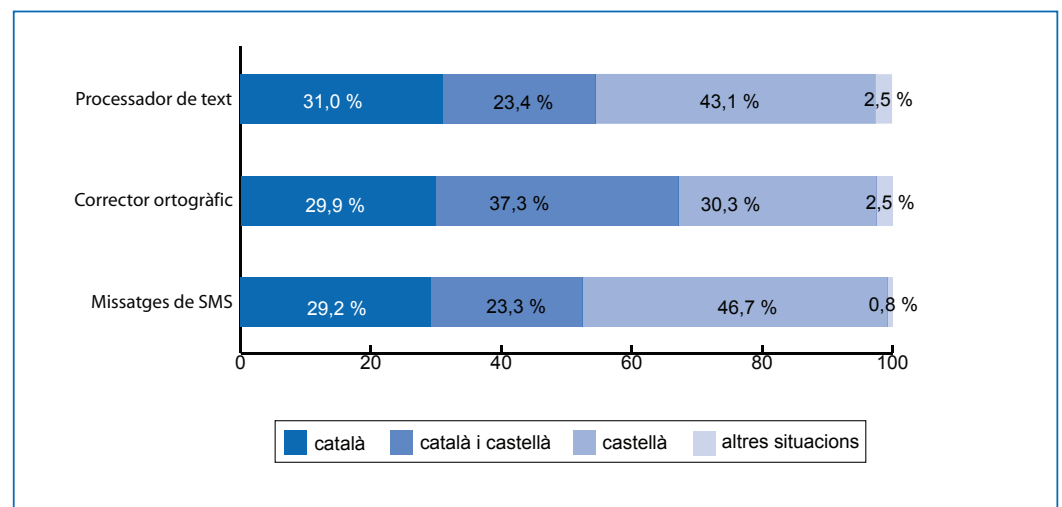
l'ordinador, mòbil, TDT i GPS, amb percentatges d'usuaris que tenen en català al menú que van del 15 % al 10,6 %.

El segon grup amb una presència de català inferior al 5 % inclou el reproductor MP3 i la consola de jocs. Probablement, l'escassa o nul·la oferta en català en el cas de la consola de jocs explicaria aquests percentatges tan baixos, gairebé dins del marge d'error de l'estudi. Cal destacar que el percentatge d'altres situacions (altres llengües i no ho sap) arriba al 15 % en el cas de la consola de jocs i al 25 % en el reproductor MP3 (gràfic2).

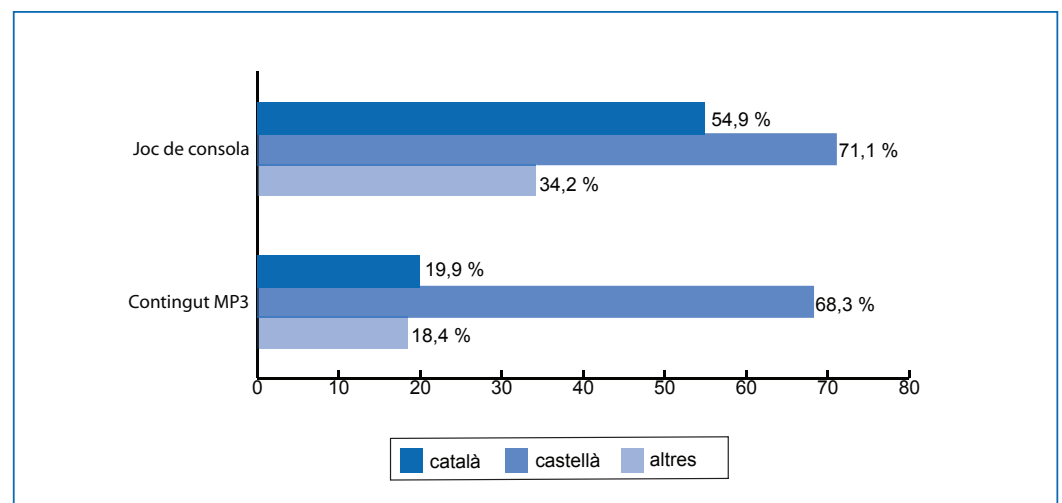
Ús lingüístic en els dispositius o equipaments

A continuació, es descriuen els resultats de la pregunta sobre la llengua en què utilitza el dispositiu i també la llengua dels continguts. En aquest cas, els percentatges d'ús de català són més elevats que a l'apartat anterior (la llengua del menú).

Gràfic 3. **Quina llengua utilitzes...** Percentatges. Base de les respostes: usuaris dels dispositius.² Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

Gràfic 4. **Quina llengua utilitzes...** Percentatges. * RESPOSTA MÚLTIPLE. Base de les respostes: usuaris dels dispositius. Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

2. Codis de respostes: a la categoria «Català» hi ha sumats els percentatges de «només en català», «més en català que en castellà» i «en català i una altra llengua (no castellà)». A «Català i castellà» se sumen els percentatges d'«igual en català i en castellà» i «en català, castellà i una altra llengua». A «Castellà» se sumen els percentatges de «més en castellà que en català», «només en castellà» i «en castellà i una altra llengua». En altres situacions se sumen els percentatges de «només en una altra llengua» i «No ho sap / No contesta».

Cal remarcar que, en alguns dispositius, l'ús lingüístic no està tan relacionat amb el mitjà de comunicació TIC, sinó amb l'ús lingüístic habitual de les persones. És a dir, la llengua en què s'envien els missatges de text pel mòbil no depèn tant del fet que ho envien a través del mòbil, sinó de la llengua que s'usa habitualment entre les persones que s'estan enviant el missatge de text. Tot i això, en dispositius com l'MP3 i els jocs de consola, la llengua d'ús resta supeditada a l'oferta de continguts per a MP3 i consoles en cada llengua.

En aquest cas, es distingeix entre tipus de dispositius en funció del percentatge d'usuaris que usen el català. En primer lloc, s'observa que gairebé un 55 % dels usuaris de consola tenen almenys un joc en català; tot i això, el 71,1 % tenen almenys un joc en castellà. En segon lloc, prop del 30 % dels usuaris fan servir majoritàriament o exclusivament el català quan redacten en el processador de textos, quan utilitzen el corrector ortogràfic i quan escriuen missatges de mòbil. Entre el 20 % i el 37 % dels usuaris fan servir el català i el castellà indistintament en aquests dispositius o programaris.

Finalment cal destacar que gairebé el 20 % dels usuaris d'MP3 escolten continguts en català i gairebé un 70 % els escolten en castellà.

Cal dir que, en el cas dels continguts d'MP3 i en els jocs de consola, hi ha un alt percentatge de persones (entre un 18 % i un 35 %) que tenen continguts (música o jocs) en altres llengües (gràfics 3 i 4).

Preferència lingüística dels dispositius o equipaments

Finalment, com que en molts casos la llengua d'ús està determinada per la llengua del dispositiu, s'ha preguntat a les persones entrevistades en quina llengua preferirien tenir instal·lat el menú del dispositiu/interfície. Cal destacar que el percentatge de preferència d'ús del català és superior a l'ús actual.

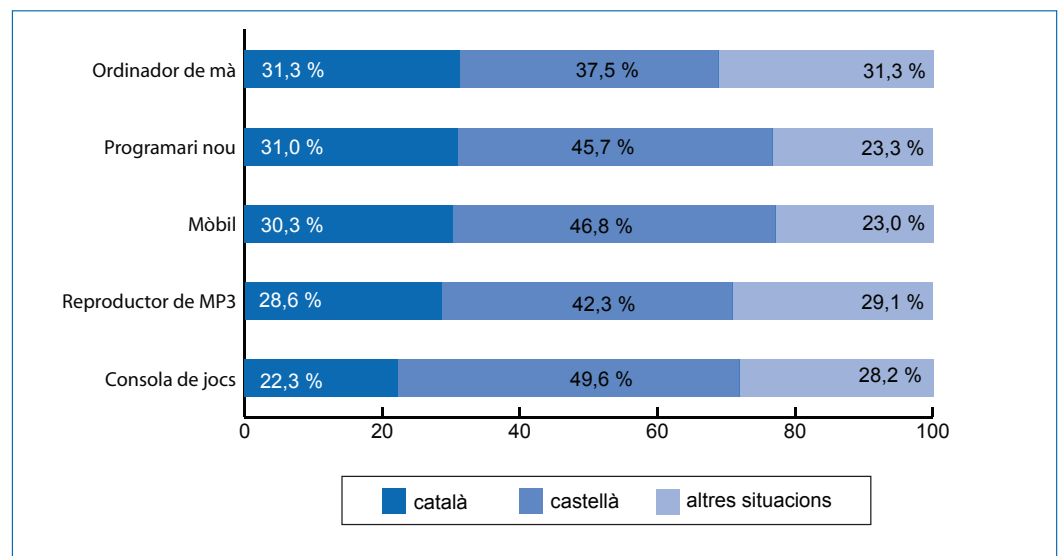
Gairebé en tots els casos, entorn del 30 % dels usuaris declaren que preferirien el català en els menús i programaris. El percentatge és més baix en el cas de la consola de jocs (22 %). Cal destacar que els percentatges de persones que declaren preferir el castellà es troben en general 10 punts per sobre del percentatge de persones que prefereixen el català i que hi ha el 30 % dels usuaris aproximadament que se situen en altres situacions, que majoritàriament engloba les persones a les quals els és indiferent la llengua del menú o sistema operatiu (gràfic 5).

Gràfic 5. En quin idioma preferiria tenir instal·lat el menú...

Percentatges

Base de les respostes: usuaris dels dispositius.

Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

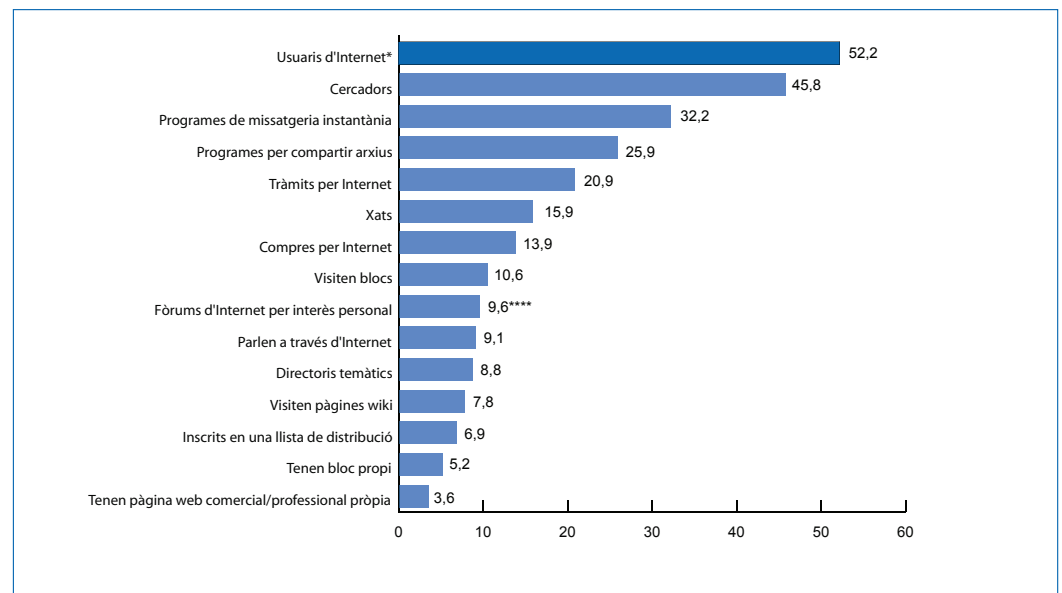

Els usos i les preferències lingüístiques a Internet

L'impacte d'Internet entre la població catalana

La meitat de la població de 15 anys o més utilitza Internet almenys un cop per setmana. Els serveis de la xarxa que es fan servir més són els cercadors (gairebé tots els usuaris han entrat en un cercador) i, a certa distància, els programes de missatgeria instantània, els programes per compartir arxius i els tràmits. La resta d'usos de la xarxa els fan servir menys del 16 % de la població adulta i, per tant, s'han de contextualitzar els resultats sobre usos i preferències lingüístiques d'aquesta població usuària d'Internet (gràfic 6).

Gràfic 6. **Usuaris d'Internet i altres serveis de la xarxa.** Percentatges
Base de les respostes: total població.
* Es defineix un usuari d'Internet com la persona que es connecta almenys un cop per setmana a la xarxa. Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

La llengua d'Internet

Pel que fa a l'idioma de les interfícies a Internet, el primer que cal destacar és que la majoria d'usuaris utilitzen el castellà. Tot i això, cal destacar que, en tots els casos, el percentatge d'usuaris que usen el català està per sobre del 18 %. El més rellevant és que aquests percentatges són més elevats que els que s'observen entre els dispositius o aparells TIC, ja que, en aquest cas, el percentatge d'ús del català és més alt en el menú de l'ordinador de mà (15 %).

Els usos lingüístics a les interfícies d'Internet també estan subjectes a la disponibilitat lingüística de la xarxa. Tot i això, cal dir que, segons diversos estudis, hi ha més disponibilitat en català a la xarxa si es compara amb la disponibilitat en els diversos dispositius estudiats a l'apartat anterior.³

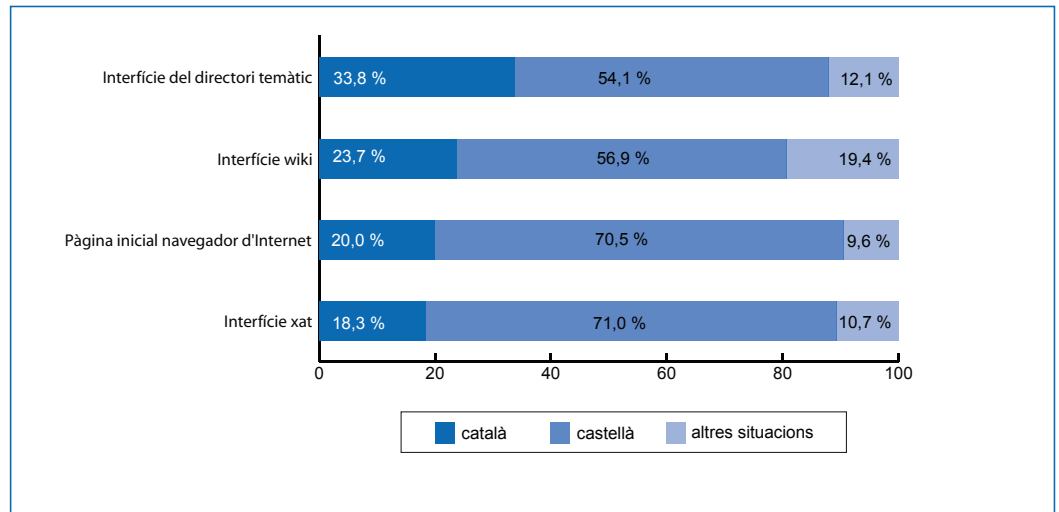
Cal destacar que més del 40 % de les persones visiten pàgines en català, més del 30 % tenen la interfície del directori temàtic en català, i gairebé el 30 % tenen en català la pàgina d'inici dels fòrums en els quals participa, l'idioma oficial de la llista de distribució i l'idioma de la interfície del cercador (gràfics 7 i 8).

3. Segons diversos estudis: WICCAC, *Baròmetre d'ús del català a Internet* [En línia], <www.wiccac.org>; MONRÀS, F.; MEDINA, M.; CABRÉ, S.; DEL CANTO, P.; Melendez, V.; RIPOLL, E., «Estadística de la presència del català a la xarxa d'Internet i de les característiques dels llocs web catalans», *Llengua i Ús*, núm. 37, tercer quadrimestre del 2006, apunten a una bona situació del català a la xarxa. No s'indica el mateix en la disponibilitat del català als dispositius TIC com el mòbil, l'MP3 o les consoles. Es poden consultar, per exemple, diversos treballs realitzats per Plataforma per la Llengua <<http://www.plataforma-llengua.cat/estudis/>>.

Gràfic 7. En quin idioma té instal·lat el menú o la interfície...

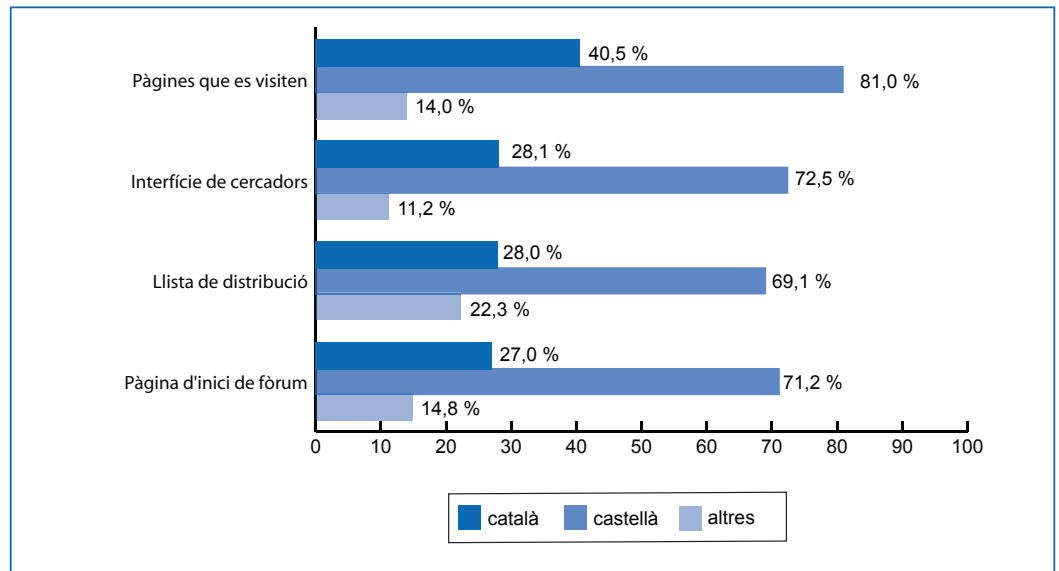
Percentatges. Base de les respostes: usuaris del servei. Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia.

TIC-Llengua 2007

Gràfic 8. En quin idioma té instal·lat el menú o la interfície...

Percentatges. * Resposta múltiple. Base de les respostes: usuaris dels dispositius. Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

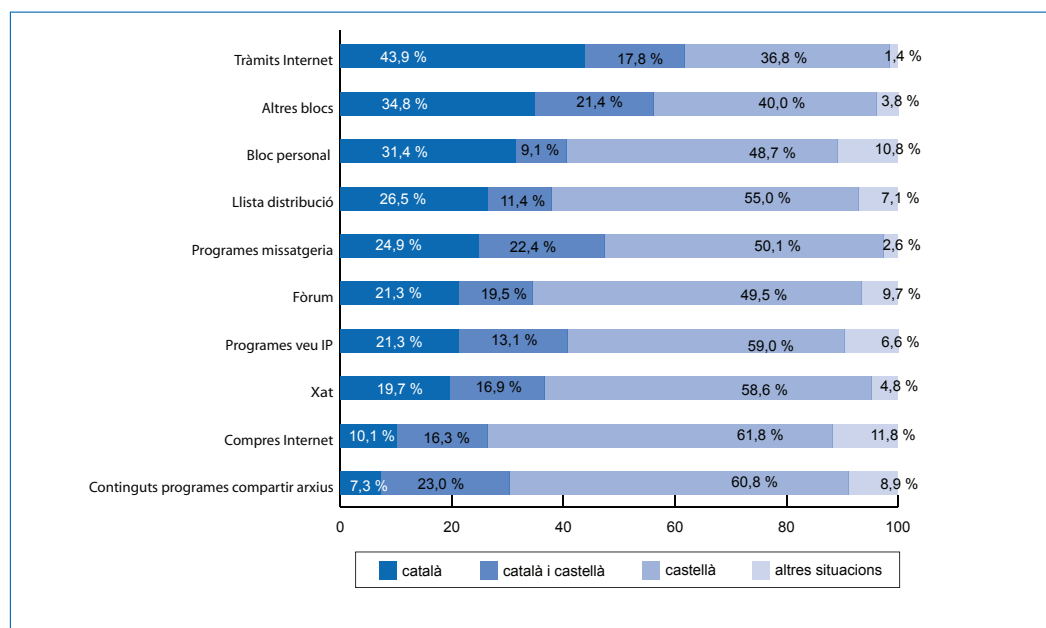
La llengua d'ús a Internet

Respecte a la llengua que s'utilitza a la xarxa, es pot intuir que l'ús lingüístic està influït per la llengua de la interfície. És a dir, en els programes en què s'ha d'omplir un formulari (com les compres per Internet), la llengua de la interfície (enunciats del formulari) pot influir en la llengua utilitzada per omplir el formulari.

Com s'observa al gràfic, es poden distingir tres tipus de dispositius en funció del percentatge d'usuaris que usen el català. El primer grup, amb un percentatge més alt del 30 %, és el format pels tràmits i blocs personals i altres. Igualment, entre el 9 % i el 21 % dels usuaris utilitzen el català i el castellà en els tràmits per Internet i en els blocs personals i altres.

El segon grup està format per la llista de distribució, els programes de missatgeria, els programes de veu IP, el fòrum i el xat. En aquest cas, els percentatges se situen entre el 20 % d'ús del català al xat i el 27 % a la llista de distribució. El percentatge d'usuaris que utilitzen el català i castellà indistintament és menys important que en el grup anterior. En aquest grup, però, els usuaris en castellà són gairebé majoritaris en tots els casos.

Gràfic 9. **Quina llengua utilitzes...**
 Percentatges. Base de les respostes: usuaris del servei⁴. Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

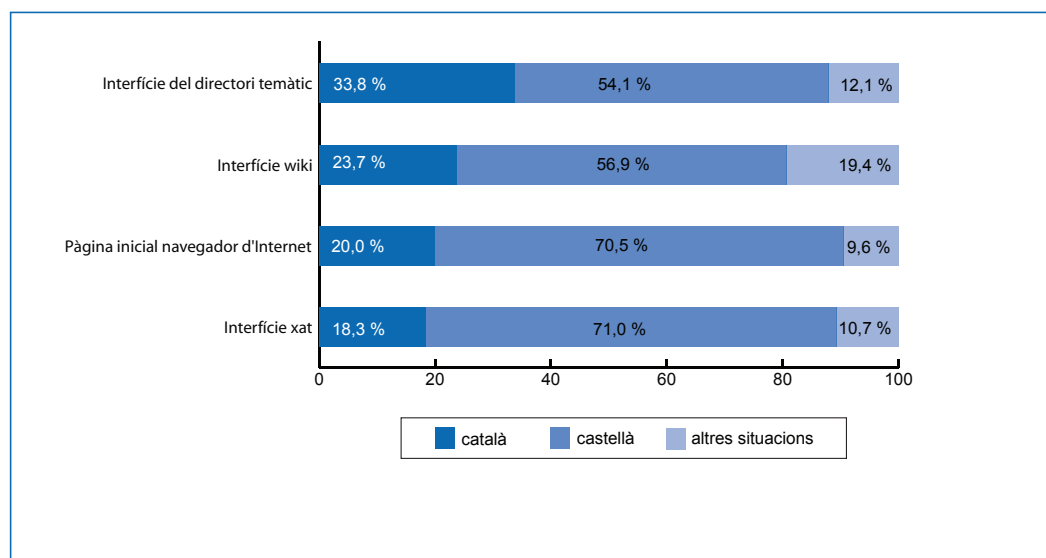

El tercer grup amb un ús del català inferior al 10 % inclou les compres per Internet i els continguts dels programes per compartir arxius. En aquest grup, l'ús del castellà és majoritari i els altres idiomes tenen els percentatges més elevats (11,8 % en compres per Internet) (gràfic 9).

Preferències lingüístiques a Internet

Pel que fa a les preferències lingüístiques a Internet, destaca que en gairebé tots els casos són més les persones que prefereixen el català que el castellà (tràmits per Internet, directori

Gràfic 10. **En quin idioma preferiria tenir instal·lat el menú.** Percentatges. Base de les respostes: usuaris del servei. Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

4. Codis de respostes: a «Català» se sumen els percentatges de «només en català», «més en català que en castellà» i «en català i una altra llengua (no castellà)». A «Català i castellà» se sumen els percentatges d'«igual en català i en castellà» i «en català, castellà i una altra llengua». A «Castellà» se sumen els percentatges de «més en castellà que en català», «només en castellà» i «en castellà i una altra llengua». En altres situacions se sumen els percentatges de «només en una altra llengua» i «No ho sap / No contesta».

temàtic i compres per Internet). En el cas del wiki, el percentatge de persones que prefereixen el català és igual al percentatge de persones que prefereixen el castellà. En tots els casos, entorn del 20 % o més de la població declara que li és indiferent o no contesta (altres situacions).

És emblemàtic el cas de la preferència lingüística a les pàgines d'Internet, ja que gairebé la majoria d'usuaris prefereixen el castellà, tot i que un 42 % prefereixen el català i disminueix el percentatge que declara que li és indiferent (gràfic 10).

Perfils d'usuaris segons la intensitat d'ús de les TIC

Fins ara s'han analitzat els usos i les preferències lingüístiques en les TIC. Amb l'objectiu de resumir tota la informació de què es disposa dels usos de les TIC, s'han aplicat diverses anàlisis estadístiques per tal de trobar característiques semblants que ens permetin agrupar la població.

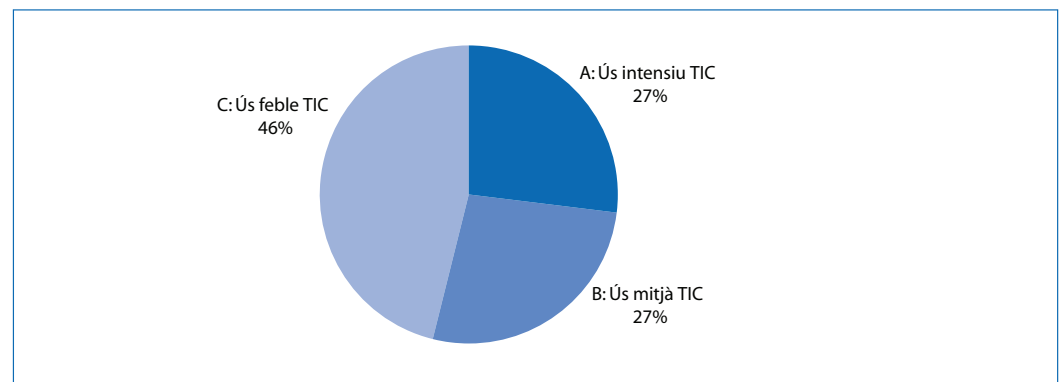
Així doncs, mitjançant una anàlisi clúster,⁵ s'obtenen associacions i estructures de les dades que no són observables a primer cop d'ull. L'objectiu de l'anàlisi ha estat trobar grups de població en funció dels usos de les TIC que fan i, per tant, s'han utilitzat les variables d'usos de les TIC que s'han mostrat fins ara.⁶

Els resultats de l'anàlisi per a les dades de l'estudi de llengua i TIC mostren tres grups que separen la població segons la intensitat d'ús dels dispositius TIC.

La població que té i usa més dispositius TIC es troba en el primer grup (grup A), mentre que els que en tenen i n'usen menys se situen en l'últim (grup C). El grup B és un grup que queda al mig, tot i que s'apropa més al grup A que al C. Per tal de veure clarament les diferències entre cadascun dels grups, la taula resum mostra les característiques de cadascun dels segments en funció dels seus usos de TIC (gràfic 11).

Segons les dades, la mitjana d'equipaments en el segment A és la més gran, un 4,41; mentre que en el segment B és de 3,17, i en el C (ús feble) és d'un 1,2 (la majoria només disposa de mòbil). També s'observa que on el català té un pes més important és en el segment B (43,4 %); la

Gràfic 11. Segments resultants de l'anàlisi

5. A tall de resum, es destaca que aquesta anàlisi tracta de formar uns grups d'individus, de tal manera que els grups siguin diferents entre ells, però que dins de cada grup puguem trobar unes característiques pròpies que el diferenciïn dels altres.

6. Les variables introduïdes sobre equipaments o dispositius TIC i usos de les TIC de què es disposa concretament són: telèfon mòbil, MP3, consola de jocs, TDT, GPS, ordinador de sobretaula, ordinador portàtil, ordinador de mà, missatges SMS, programari lliure, processador de text, ús d'Internet, bloc propi, pàgina web comercial pròpia, participació en fòrums d'Internet, subscripció a llistes de distribució, xat, missatgeria instantània, veu IP, programes per compartir arxius tipus P2P, compres per Internet, tràmits per Internet.

	Segment A: ús intensiu	Segment B: ús mitjà	Segment C: ús feble
Mitjana d'equipaments	4,41	3,17	1,2
Equipaments	— Telèfon mòbil 98,7 % — Ordinador 98,1 % — MP3 79,9 %	— Telèfon mòbil 95,3 % — Ordinador 90 % — TDT 37,5 % — MP3 32,5 % — Consola de jocs 17,4 %	— Telèfon mòbil 64,1 % — Ordinador 20,4 % — TDT 20,3 % — cap equipament 27 %
Preferència del català en els dispositius	34,1 %	36,11 %	17 %
Residència	Àmbit metropolitana 73,1 %	Àmbit metropolitana 69,7 %	Terres de l'Ebre 3,3 % Àmbit metropolitana 64,7 %
Característiques personals (sexe i edat)	— Homes 56,6 % — Dones 43,4 % — Edat: de 15 a 29 anys 55,1 %	— Homes 53,8 % — Dones 46,2 % — Edat: 30-44 anys 43,3 % 45-59 anys 26,6 % 15-29 anys 22,7 %	— Homes 42,3 % — Dones 57,7 % — Edat: 60 o més anys 49,4 % 15-29 anys 5,8 %
Llengües i sentiment nacional	— Castellà 43,9 % — Català 40,6 % — Sentiment nacional: no hi ha diferències significatives	— Català 43,4 % — Castellà 34,5 % — Sentiment nacional: Únic. català 22,6 % Més català que espanyol 27,3 %	— Castellà 50,5 % — Català 35,1 % — Sentiment nacional: Únic. català 15,3 % Més català que espanyol 19,1 %
Lloc de naixement	— Catalunya 72,2 % — Resta de l'Estat espanyol 11,9 % — Països de parla hispana 8,6 %	— Catalunya 64,7 % — Resta de l'Estat espanyol 17,3 % — Països estrangers fora UE i no de parla hispana 11 %	— Catalunya 50,9 % — Resta de l'Estat espanyol 40,6 %
Estudis	— Educació secundària 34,9 %	— Estudis superiors 32,2 % — Formació professional de grau superior 18,2 %	— Educació primària 46,9 % — Sense estudis 9,3 %
Ocupació	— Treballadors per compte d'altri 53,2 % — Estudiants 21,2 %	— Treballadors per compte d'altri 58 % — Treballadors per compte propi 16,3 % — Estudiants 5,4 %	— Pensionistes 42 % — Mestresses de casa 16,4 % — Treballadors per compte d'altri 24,7 % — Treballadors per compte propi 7 %
Usos de TIC	— Usuaris d'Internet 100 % — Enviar missatges SMS 89,1 % — Programari lliure 84,8 % — Processador de textos 86,2 % — Programes per compartir arxius 81,3 % — Tràmits per Internet 43,2 % — Compres per Internet 33 %	— Usuaris d'Internet 85,7 % — Enviar missatges SMS 67,2 % — Processador de textos 70,2 % — Programari lliure 30,5 % — Missatgeria instantània 32,4 % — Xats 16,4 %	— Cap ús 26,8 % — Enviar missatges SMS 20,5 %

Taula 1. **Segments d'ús**

població del segment A és propera a la llengua catalana (40,6 %), mentre que en el segment C el percentatge de població que s'identifica amb el català és més petit (35,1 %).

Per tant, aquestes dades conclouen que entre les persones caracteritzades per un ús mitjà o intensiu de les TIC n'hi ha més que declaren que la seva llengua és el català. Aquesta dada, que ha estat observada en altres estudis i recerques, cal matisar-la dient que l'ús del català està associat

—amb més freqüència— a població amb un nivell d'estudis superior. Alhora, els usos de TIC, en els casos que no són majoritaris (com el mòbil), també estan associats a població amb un nivell més alt d'estudis finalitzats.

En el segment A totes les persones disposen de telèfon mòbil, d'ordinador i gairebé totes d'MP3. La gran majoria resideix a l'àrea metropolitana i són més sovint homes joves (d'entre 15 i 29 anys) que estan estudiant. La gran majoria d'aquestes persones han nascut a Catalunya i han arribat almenys a estudis secundaris. Tots són usuaris d'Internet i gairebé tots envien missatges pel mòbil, usen programari lliure i programes per compartir arxius. El 34,1 % prefereixen, en general, tenir els dispositius en català. A mode de resum, es pot etiquetar aquest grup com l'adolescent/jove català que ha entrat a l'era digital de manera intensiva i que, segurament, es relaciona amb les TIC en el seu temps d'oci.⁷

El segment B és un segment que es caracteritza perquè disposa de mòbil i ordinador, però no tant com el grup anterior (freqüències menors al 40 %) i d'altres dispositius com l'MP3. Més del 40 % de persones tenen entre 30 i 44 anys, es caracteritzen perquè són més pròxims al català i al sentiment de catalanitat, tenen estudis superiors i mitjans i són usuaris habituals d'Internet. El 36,1 % prefereixen disposar dels aparells en català. Aquestes persones es podrien caracteritzar com els adults joves amb usos mitjans de les TIC, possiblement relacionats amb l'àmbit professional i laboral a més del d'oci.

L'últim segment és el format per gent més gran, amb més freqüència de la resta de Catalunya. Gairebé la meitat de la població d'aquest segment ha nascut a la resta de l'Estat o a l'estranger, tenen estudis primaris i són pensionistes i mestresses de casa. Només el 17 % de les persones d'aquest grup desitjaria els dispositius en català. Es pot dir que aquestes persones entren dins del que s'ha anomenat fractura digital (taula 1).⁸

Conclusions: el mercat potencial

Com s'ha vist, a partir de l'anàlisi clúster, s'ha dividit la població en tres grups amb característiques que els diferencien entre si. La diferència principal és el nombre d'equipaments i l'ús que fan de les TIC, cosa que caracteritza els grups en ús intensiu, ús mitjà i ús feble.

Pel que fa a la posició del català com a llengua d'identificació, el grup amb més presència és el B, amb un 43,4 %, mentre que un 36,1 % preferirien tenir els dispositius TIC en català. Per sota del grup B, ens trobem el grup A, amb un 40,6 % de català com a llengua d'identificació i un 34,1 % de preferència del català en els dispositius TIC. I finalment, el grup C, amb un ús de les TIC més feble, té un 35,1 % de català com a llengua d'identificació i un 17 % de preferència de català en els dispositius TIC.

Les dades d'ús i preferències lingüístiques mostrades a la primera part de l'article mostren que el mercat d'empreses TIC no responen al total de població que preferiria tenir els dispositius

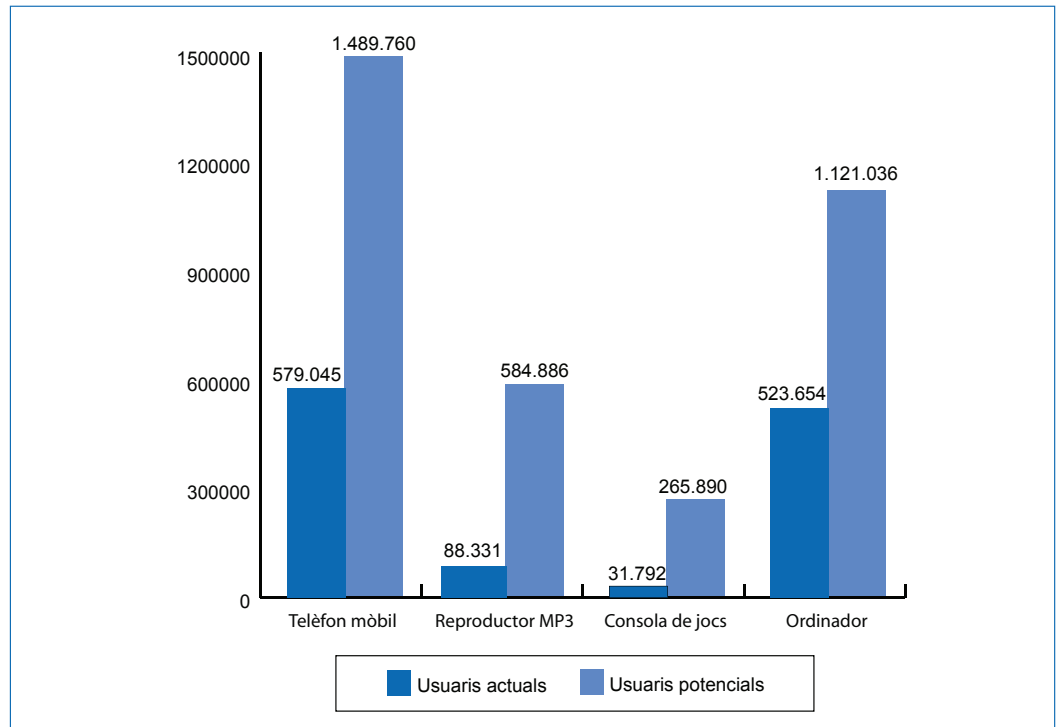
7. Cal pensar que algunes de les tecnologies que utilitzen estan vinculades a l'oci: programes P2P per compartir arxius, compres per Internet, bloc, etc.

8. Vegeu FUNDACIÓ OBSERVATORI DE LA SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA. *Enquesta sobre l'adopció de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'administració local de Catalunya 2006*. [En línia]. Juliol del 2007. <http://www10.gencat.net/dursi/generados/catala/societat_informacio/recurs/doc/capitol_10_-_piaps.pdf>

9. Pel que fa a la preferència d'usar el català a l'aparell GPS, en no disposar de la dada, s'ha calculat la diferència entre la seva llengua i la preferència d'ús per a cada dispositiu, i se n'ha fet la mitjana. D'aquesta manera, tenim un valor estimat.

Gràfic 12. Usuaris actuals i potencials segons preferència de català.

Telèfon mòbil: 4.921.599.
 Reproductor d'MP3: 2.044.112.
 Consola de jocs: 1.192.863. Ordinador (portàtil i/o de sobretaula): 3.617.172.
 Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

en català. Així doncs, destaca el fet que, en tots els casos en què s'ha analitzat la preferència lingüística, hi ha més usuaris que desitjarien disposar del català en els dispositius més del que tenen ara.

S'observa, doncs, que en el cas del telèfon mòbil hi ha un milió més de persones que preferirien tenir el menú en català. Pel que fa a l'ordinador, hi ha més de mig milió de persones que preferirien instal·lar un programari nou en català.

Pel cas del reproductor de MP3 i la consola de jocs, la diferència és menor, atès que hi ha menys usuaris d'aquests dispositius (menys de mig milió d'usuaris) (gràfic 12).

En tots els casos, doncs, s'observa que el percentatge d'usuaris actuals en català sempre és molt inferior al percentatge d'usuaris que preferirien tenir el català als menús, i aquest també és inferior als usuaris que tenen el català com la seva llengua.⁹ La diferència entre la preferència i el percentatge de persones que tenen el català com la seva llengua radica, en part, en el fet que moltes de les persones que tenen el català o bé tant el català com el castellà com la seva llengua responen les preguntes sobre preferències lingüístiques que els és indiferent.

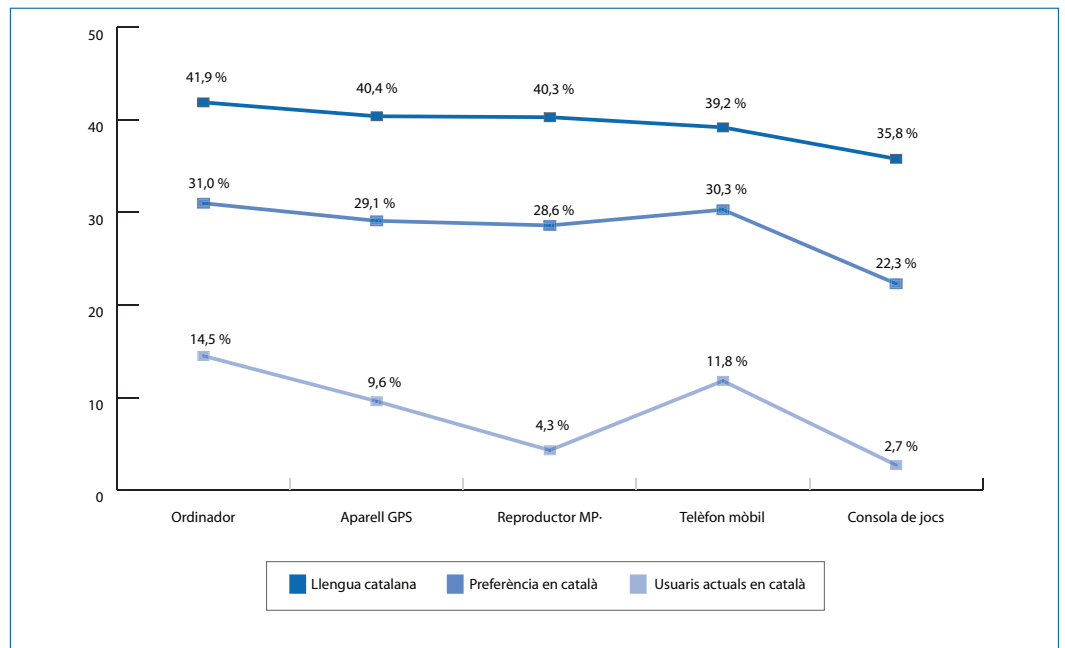
Així doncs, les dades mostren clarament que si hi hagués una oferta més gran d'aquests dispositius en català, augmentaria considerablement el nombre de consumidors que preferirien l'ús del català en aquests quatre dispositius TIC analitzats.

A més, si tenim present la llengua amb la qual s'identifiquen els consumidors, el sostre de potencial d'usuaris que preferirien el català en els menús de les TIC és encara molt més elevat. Per tant, una presència més important de la llengua catalana en els dispositius de consum donaria satisfacció a les preferències lingüístiques dels consumidors de les TIC (gràfic 13).

9. Pel que fa a la preferència d'usar el català a l'aparell GPS, en no disposar de la dada, s'ha calculat la diferència entre la seva llengua i la preferència d'ús per a cada dispositiu, i se n'ha fet la mitjana. D'aquesta manera, tenim un valor estimat.

Gràfic 13. **Usuaris actuals, preferència i llengua catalana*.**

* La seva llengua, la llengua amb la qual s'identifica. Font: Enquesta sobre usos lingüístics i tecnologia. TIC-Llengua 2007

En el cas d'Internet, els resultats són semblants, tot i que actualment el percentatge d'usuaris que ja disposen de serveis en català és més gran que en els dispositius com el mòbil, l'ordinador, l'MP3, etc. Així doncs, si, per al cas dels dispositius, els percentatges que van d'ús actual a preferència augmenten gairebé 20 punts percentuals, en el cas dels serveis a la xarxa, els percentatges augmenten gairebé més de 10 punts en el cas del wiki i el directori temàtic.